

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Pacis Westphalicæ Publica

Oder Westphälische Friedens-Handlungen und Geschichte

Worinnen enthalten ist, was vom Monath Junio des Jahrs 1648. biß zu dem, im Jahr 1649. völlig erfolgten Schluß und Ende des Universal-Friedens-Congressus zu Oßnabrück und Münster, gehandelt und geschlossen worden

Meiern, Johann Gottfried von

Hannover, 1736

VD18 90103165

N. I. Petitionis Gallicæ de Circulo Burgundico a Pace Imperii excludendo, deque ope ex Imperio ei non ferenda, Refutatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53029](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53029)

1648.
Junius.

Ad 12) *Loca ipsa cum Archivis &c.* Donationes officialibus factas juxta Projectum Gallicum & Suecicum jam esse cassatas & quod pro impensis meliorationis nihil refundendum, cum eo contra pro fructibus perceptis nihil imputandum esse constat, und wird abermahls allein in hoc Articulo nova ruina Imperii angedrohet, wie deren Präjudicia bereits in den Stifftern Straßburg, Osnabrück, Münster, Minden, und auf deren Ritterlichen Ordens-Güthern, und anderer mehr gäng unschuldigen Ständen vorhanden seyn. Derowegen wird solcher simpliciter widersprochen; Man kan aber wohl abnehmen, daß dieser Articulus gesetzt worden, die Schwedischen Donatarios gegenwärtige und die sie noch machen werden, ad continuandum bellum zu animiren und zu stärken, immassen die ganze materia Quædam dahin angesehen ist.

Ad 13) *Restituta loca &c.* Sey periculum in generalitate, ob auch ein Stand seine eigene Orte nicht præsidiren dürffte, als wäre zuzusehen, von frembden und nicht den Herren zustehenden Præsidii.

Ad 14) *Militie campestri &c.* Cum ut antea dictum, impossibile sit, Satisfactionem conventam præstare, vel pecunias ad hoc colligere, & usque restitutionem Statuum & solutionem Satisfactionis Militem sustentare: ideo hic de remedio prospiciendum, ut scilicet miles aliqua portione accepta discedat, aut si diutius sub ditione Domini Territorii manere velit, sustentatio ejusdem defalcetur.

Ad 15) *Si qui tamen &c.* wiederholt man die in Münster hiebedor überschickten Meynungen, darinn einem Theil wie dem andern geschehe.

Ad 16) *Tam exauctoratio &c.* adjungantur generales utriusque partes, und erfordert der Herren Kayserlichen Consens, sowohl in diesem als allen andern.

Ad Lit. D.

Berufft man sich auf allhie zu Münster am heutigen Vormittag ausgefallenes einmüthiges Conclusum.

Oesterreichisches Directorium.

§. XIV.

Refutation
des François-
schen Postu-
lati, wegen
Ausschließ-
ung des
Burgundi-
schen Craynes
vom Frieden.

Wie heftig die Crone Frankreich sich entgegen gelegt habe, den Burgundischen Crayns in den allgemeinen Reichs-Frieden mit einzuschließen, das ist unter andern aus der, im Ein- und Vierzigsten Buch, §. XXXI. vorgekommenen ausführlichen Repræsentation haupt-

sächlich zu vernehmen gewesen. Es sind aber dagegen alsofort die sub N. I. & II. anliegende Schrifften, in öffentlichen Druck erschienen, und die Unbilde des Françoisischen Postulati darinnen gezeiget worden.

N. I

Petitionis Gallicæ, de Circulo Burgundico à Pace Imperii excludendo, deque ope ex Imperio ei non ferenda, refutatio.

Quod de Circulo Burgundico, à Pace Imperii excludendo, jam pridem in Replicis, & quidem sub captiosæ interrogationis involucris, insinuarunt Galli, id nunc palam aperteque proponunt; addita petitione, de supplicis ab Imperatore ac Imperii Principibus Regi Catholico, ratione ejusdem Circuli impostorum non permittendis.

Pro-

1648. nonagesimo quinto, supra millesimum quadringentesimum, in Comitibus
 Junius, VVormatiensibus est sancita. Illam Maximilianus Cæsar, tam suo Domus-
 que Austriacæ, quam Archi Ducis Philippi filii sui, & Provinciarum Bur-
 gundicarum nomine ex una; ac universi Imperii Electores, Principes, atque
 Ordines, ex altera partibus, perpetuam omnique tempore duraturam, data
 acceptaque fide, sunt stipulati.

1648.
 Junius.

Leges hæc, pro Pacis, de qua modo agitur, executione sequendas esse,
 & tanquam pro norma habendas, volunt Instrumenta Pacis, utrimque exhi-
 bita. Has tamen ipsas, Pace necdum constituta, Galli conantur infringere,
 Pacemque Imperii publicam sub specie Pacis violare.

Sed non Legibus modo & Constitutionibus, verum & Pactis publicis, id
 quod diximus, jam dudum est constitutum. Celebris est Transactio, quæ Bur-
 gundica dicitur, jam à seculo in Comitibus Augustanis, quæ ob Procerum fre-
 quentiam Magna indignantur, solemniter inita. Comitiorum Reecessu, §.
 Nachdem dann ic. atque etiam postmodum, speciali Decreto anno sexagesi-
 mo sequenti, roborata.

Transactio hæc, Circuli Burgundici ratio est stabilita. Restitutus ille
 aut in se corpore Imperii. Nominatæ Provinciæ sub ejus amplitudine
 comprehensæ, salvæ tamen illarum juribus & exemptionibus. Cautum de
 convocatione ad Conventus, de Sessione & Voto. Constituta quota pensita-
 tionibus. Promissa fides & clientela erga Imperium. Et vice versa, quod
 hæc in re præcipuum, ab Imperio, Protectio, Patrocinium, Tutamentum.

Pacta hæc Conventa sunt univerforum Electorum, Principum, atque
 Ordinum Imperii communi assensu. Signatæ tabulæ & sigillis consuetis mu-
 nita. Addita promissio, qua majus vinculum dari non potest, de illorum ob-
 servantia, *sub fide Principum.*

Hic liceat Deum atque homines obtestari. Hic fidem publicam implo-
 rare, Fœderum sanctitatem, Promissorum, quæ vetus Germanorum gloria,
 constantiam. Liceat in Pacis hoc Congressu, in Christiani Orbis Theatro,
 usurpare voces illas, quibus majorum nostrorum Legati, in Theatro Pompeji
 aliquando exclamasse perhibentur, *Nullus mortalium fide ante Germanos esse.*

At objicitur, Transactio hæc non esse observatam. Qua vero in
 re, quibusve capitibus, non dicitur. Præstiterunt hætenus Domus Burgun-
 dicæ Principes, omnia & singula, ad quæ memorata Transactio sunt ob-
 stricti. Ad Conventus publicos convocati, per Legatos suos adfuerunt, pro-
 ut etiam nunc adsunt. Idem factum in Conventibus Deputatorum Imperii,
 inter quos & ipsi jure speciali, etiam post dictam Transactioem sunt adscri-
 pti. Nominarunt Assessores Camera, eidem stipendia annua pro quota par-
 te pependerunt. Ad summam, fideles devotosque S. R. Imperii Principes
 continuo constanterque sese exhibuerunt.

Objicitur deinde, Imperium negotiis Belgicis nunquam se immiscuisse.
 Negatur id ea thesi, qua ponitur. Aliud quoque publici Imperii Acta testan-
 tur. Turbis Belgicis nascentibus in Comitibus publicis auditæ aliquando tu-
 multuantium querelæ. Illis crescentibus, decretæ non semel pro Pacifica-
 tione Legationes.

Quod si turbis istis durantibus, Regi Catholico non adstiterit Imperium.
 Si Batavi non denunciati Imperii hostes; id certis de causis factum, quas hic
 memorare, non est hujus temporis nec loci. Solum id sufficit, inferri ex eo
 non

1648.
Junius.

non posse memoratæ Transactionis, quæ de casu illo non loquitur, inobservantiam. Multo minus inferri argumentum. Circulo Burgundico intestinis bellis implicito, à neutris partibus stetit Imperium. Ergo Circulus Burgundicus ab Imperio separandus, aut in communi Pacificatione deferendus. Ergo, novo omnino exemplo, pactione expressa cavendum, quod nec Imperator neque Imperii Principes, adversus hostis externi injurias, Circulo huic, possint opitulari.

1648.
Junius.

Qua tempestate inter Reges bella flagrârunt, dum annis superioribus Belgium Burgundiaque à Gallis impetita, nihil ejus rei, quæ nunc petitur, postulatum est, ac ne quidem cogitarum. Adducta non semel in Belgium Germanorum auxilia, data in terris Imperii stativa, diribitoria, transitus: quæ nec Gallis quidem denegata.

Objicitur ulterius, Circulum Burgundicum multis ab annis non contribuisse, eo expuncto nihil Imperio decessurum. Non contribuisse Circulum Burgundicum dici non potest, qui nostra patrumque memoria, tantum auri virorumque vim, tot æris, tot sanguinis, pro Imperio effudit. Memorari hic possent, Legiones, copiæ, exercitus integri in Germaniam adducti. Belgicæ & Burgundicæ Nobilitatis flos amissus. Duces fortissimi desiderati.

Transactione, quem diximus, duplex contributionis modus est constitutus. Unus communis & ordinarius, pro solitis Imperii oneribus. Alter extraordinarius, in expeditione generali adversus Turcam. Priore, Circuli Burgundici quota ad duplum Electoralis, posteriore ad triplum est constituta. Huic in numerato semper fuit satisfactum; illi partim in armis, partim in pecunia, cujus si calculus ineundus, longe plus debito solutum esse reperitur.

Et sane justissima fuit causa, cur in contributionibus ordinariis quorundam Burgundicæ solutio arario inferenda, durantibus Belgii motibus tacita quadam compensatione, aut extincta aut suspensa foret. Reciproca est Imperii & Circuli obligatio. Hic fidem & clientalem debet; sed illud Protectionem & patrocinium. Quamdiu hæc præstita non fuerunt, nec contributio fuit præstanda. Iniquum fuisset opem a membris exigere, dum corpus membris non opitularetur. Nunc vero Dei Optimi Maximi beneficio Circulo Burgundico à bellis internis pacato, dato reliquis Imperii Orbisque Christiani partibus, Pacis incitamento, sperandum erit objicem, qui contributionibus remoram dedit, amovendum, & quicquid impedimento hætenus fuit, imposterum iri sublatum.

Verum enim vero, etsi nulla legum, nulla pactionum, nulla fidei publicæ intercederet obligatio, ipsa æquitatis ratio postulat, Belli socios esse Pacis consortes. Eadem omnibus bona malaque esse, utque rerum adversarum, sic & secundarum communes ex æquo rationes. Id ratio ipsa dicat. Id omnium temporum atque nationum exempla. Id Regnorum hostilium Fœdera ac studia, quibus hætenus incubuerunt.

Scimus omnes, Circulum Burgundicum una cum Imperio, imo verius diu post, & solius Imperii intuitu, à Gallis fuisse impetitum. Jam dudum Gallica arma per Germaniam Superiorem erant illata, cum communem belli casum in se traxit, bellorum causis vel obtentibus in Circulum hunc derivatis. Ab illo tempore, ad hunc diem, anni sunt amplius tredecim, patrio in solo, tanquam Martis alea, præcipuam Gallorum vim fortissime sustinuit. Illum vero nunc deferere, & qui bello stetit invictus, Pace devincendum dedere, uti nihil turpius, ita nec iniquius.

Sechster Theil.

§ 2

Ve-

1648.
Junius.

Verum quamvis nulla alia foret, sola boni publici ratio exposcit, Circulum hunc, quem Imperii antemurale recte dixeris, à reliquo corpore non distrahi. Sic à natura comparatum, ut in vasto hoc Imperio, essent populi in confinio positi, qui pro omnium tutela excubarent; qui salutem communem periculo suo defenderent, quorum virtute, Gallica potentia vicinis semper formidolosa, reprimeretur. Qui viris, locis, fluminibus muniti, veteri quoque odio animati, gentem inquietam & bellicosam, suos intra fines continerent.

1648.
Majus.

Et profecto, si Germaniæ Patriæ nostræ charissimæ Statum ob oculos ponimus; non eum modo, qui in præsens est, sed & Pace eveniente constituendum, videre erit faciem Reipublicæ tristem & miserabilem. Episcopatus, Provincias, Ditiones Imperii amplissimas, abscissas. Illarum accessione, Regnum Galliæ ad orientem paulo minus adauctum. Rhenum, qui quondam in meditullio Germaniæ, nunc vix limitem haberi. Ad utramque ripam hostibus concedi arces, præsidia, transitus. Illud vero miserabilius, illos hisce concessionibus ne quidem esse contentos. Petere Circulos integros, Præsidia Imperii, munimenta fortissima, è medio tolli. Quibus subtrahitis, quid tutandis Imperii finibus supererit? Quis Principum Germaniæ, qui ad Meridiem sunt, nisi precariam vitam ac libertatem agere velit, domi tutus commorabitur? Quæ Civitas, quâ parte Gallia adjacet, liberæ nomen, quo nihil carius, poterit conservare?

Jam si commoda spectamus, quid publicè aut privatim, antiqua inter Germaniam utramque conjunctione, amicitia, necessitudine, potest esse utilius. Quid pulchrius, quam populos conterminos, ejusdem nominis, sanguinis, & linguæ, paribus moribus & institutis viventes, Legum Pacis publicæ beneficio invicem agere, versari, usumque commerciorum exercere.

Si utili honestum adjungendum. Quid magis infame, quid magis ignominiosum, quam ditionem non unam, sed complures, Circulum integrum, Provinciarum Orbem, pro hostis libidine, exemplo fedissimo, ab Imperii corpore avelli. Absit, ut nomini Germanico hoc proprii imputetur. Absit, ut ad posteros nota hæc transeat, fuisse hæc tempestate Germanos, fidei olim tenacissimos, qui fidos clientes, veteres amicos, socios, & fratres; qui concives suos & populares; qui Germanos ipsos, in ipsa Pace, per summum dedecus, abdicarent.

Belli, quo premimur, causas hæcce unicas vel præcipuas sumpsit Gallia, Libertatem Germanicam, & Imperii restaurationem. Hæcce munimentis publicis editis, has in Fœdere Suecico expressit. En illa, illa, cujus specie pugnatum est, Germaniæ libertas; cujus pars maxima, Fœderum sancientium & socios adjuvandi facultas. En Imperii restauratio, Circuli pulcherrimi & fortissimi ab Imperio avulsi.

Multoties deinde & solenniter, cum publice tum privatim contestata est Gallia, ob copias pro libertate Germanica Imperio illatas, nullam se unquam retributionem petituram, propriis sumptibus sine cujuscumque onere se eas sustentaturam, Paceque composita, è finibus Imperii educaturam. Num verò facta dictis exequenda sint, nunc videmus, dum omnia dissimulatione, obtenta satisfactione amplissima, pars nobilissima Imperii abstrahi postulatur.

Pactionum Præliminarium cautio præcipua hæc fuit, ut omnes & singuli Sacri Romani Imperii Principes ac Ordines fide publica tuti, colloquio, uti de Pace, interessent. Sic à Cæsare conscripti, ab ipsismet Regnis sunt rogati. Hoc sine, tam longæ tractationi frequentes adstiterunt, de communibus privatisque negotiis consultarunt. Finis primordio longe dispar. Qui

cun-

1648.
Junius.

cunctos Imperii Status, imo & Mediatos, Pacis colloquio adesse voluerunt. Nunc summæ notæ Principem, sanguine Teutonico, ipsisque Caesaribus ortum, antiquissima Fœderis societate, & cum Germanis Principibus renovatæ sapius cognationis, neque intermissæ unquam amicitiae necessitudine, conjunctissimum, de hoc Sacro sancto Imperio optime meritum, in ipsa Pacis conclusione, volunt iri exclusum.

1648.
Junius.

Postulatis die S.S. Trinitatis jam à triennio editis, id præcipue petierunt Galli, Pacem fieri Christianam, Universalem & perpetuam, cum Imperatore & Domo Austriaca: omnesque & singulos eorum Fœderatos & Adhærentes, insuper omnes & singulos Imperii Principes & Status, pristinis juribus, prærogativis, libertatibus, & Privilegiis, restituti & conservari.

Instrumento vero Anno superiore exhibito, ultra hæc additum, de Circulis redintegrandis; Matricula renovanda; Juribus Principum restaurandis, cum primis vero faciendi inter se, & cum exteris Fœdera; Pacis quoque publicæ constitutionibus observandis.

At quomodo Circulos redintegrari, Matriculam renovari proponunt, qui Circulum unum cupiunt expunctum? Quomodo Statibus Imperii jus faciendi Fœdera, cum quibuscunque sive indigenis, sive exteris liberum esse, qui Circulo fidissimo suppetias, pacto publico denegari student? Quomodo Imperatori & Principibus Domus Austriacæ denegatum volunt, quod omnibus & singulis Imperii Statibus, maximis, medioximis, infimis, citra controversiam permissum? Quomodo constitutiones Pacis publicæ observari, qui neque census, neque receptus, neque transitus per terras Imperii, pro Circuli hujus securitate, contra Pacis publicæ leges, volunt permissos?

Si vero postulata ab Hispanis facta, cum hisce de quibus sermo, comparamus, qua fronte petere Galli audent, Circulo Burgundico Imperii membro, ab ejusdem corporis membris, auxilia non portari, qui in Legibus Pacis Hispanicæ illud præcipue & pervicaciter obtentum voluerunt, ut integrum illis foret Fœderatis & amicis omnibus, etiam perduellibus, & nominatim Regni Lusitanæ invasori, seu clam seu palam, sive directe sive indirecte, opitulari.

Placitis Cœtus hujus celeberrimi, post maturam rei deliberationem, jam pridem atque iterato visum fuit, & communi Senatus Imperii suffragio conclusum, 26. April 1646. & 25. Septemb. 1647. Regem Catholicum ratione Domus Burgundicæ, spectabilem Imperii Statum, ac ratione Ducatus Mediolanensis, ejusdem beneficiarium, in hac qualitate à Pace nullo pacto esse excludendum. Quæ decreta revocare, neque justum, neque decorum.

- - - - Rescindere Divis,
Non liceat acta Deum.

Ad extremum, Tractatum Pacis quibus insudamus, hic scopus est præcipuus, ut beneficio communis Amnestiæ, internis diffidiis compositis, dataque Regnis hostilibus satisfactio, Imperii harmonia, facta tecta possit conservari, seræque posteritati transmitti. Cum scopo hoc è diametro pugnat, id quod proponitur, quod Imperii harmoniam funditus evertit, corpus jam satis truncatum, dilacerat, bellum, quod componendum, resuscitat, ab Imperio in Imperium arma convertit. Breviter, Pacem ipsam sub Pacis imagine disturbat.

Si enim Legum, Fœderum, securitatis, boni publici, aliisque quas memo-

1648. moravimus caussis, pro hostis voluntate, procul habitis, Regi Catholico, quæ 1648.
Junius postulatur, (quod absit) fiat injuria, quid aliud expectandum, quam justissi- Junius
ma fidei violatæ vindicta, arma in scedifragos universo Orbi comprobanda, &
ex bello hoc miserabili aliud bellum miserabilius?

Quamobrem, sibi majoribusque dignum, posteritati laudandum, legibus quibus constat Imperium, fidei constantiæque Germanicæ, publico bono, securitati Patriæ, magnitudini Imperii, saluti Reipublicæ in extremo sita, denique Paci ipsi, quæ Justitiæ soror, consentaneum præbebit exemplum, inclutus Pacis Conventus, si Petitioni, de qua agimus, non modo non annuat, sed ex adverso, solenni Senatus-Consulto, eandem, prout speratur, decreverit eliminandam.

N. II.

Fidelis Germani, in Conventu Monasteriensi ablegati, ad Conventus Osnabrugensis Deputatos, supra Coronæ Gallicæ Petitionibus, Consultatio Juridico-Politica.

LECTORI BENEVOLO !

Fervido calamo oportuit me collegas nostros Osnabrugenses sui Officii commonefacere, ut eorum in rebus agendis festinationi responderem, quod tanto facilius me assequuturum existimavi, quod vera, non dictu speciosa scribere proposuissem, Assentatoris partes, quantum potui detrectans, ut periculis, quibus premimur, infestissimas, & quanta potui celeritate occurrens Gallorum technis & insidiis, cum viderem celerrimo illarum cursu & impetu, nonnullos, tanquam insolito turbine in transversum rapi. Ideo Benevole Lector, si majorem stili puritatem desideres, eam intentionis nostræ desiderabiliori puritate, ut compensatam habere velis, instanter rogo.

Multoties Galli curarunt sollicitari Hispanos, ut suos cum illis Tractatus absque Imperio & disjunctim inirent, quod semper recusarunt, malueruntque durioribus conditionibus pacisci, quam vel tantillum ab Imperio separari; satis callentes hujusmodi divisionem, quamvis tantum foret sex mensium, in utriusque exterminium vergere, & præterea illius admissionem quocunque prætextu, fidei, amicitia, confederationi, famæ, & honori esse contrariam.

Prodigiosum est audere Gallos quidpiam simile ab Imperio contra Hispanum petere, eodem tempore quo ipsi rebellibus Lusitanis opem ferre non modo prohiberi nolunt, sed hanc sibi licentiam expresse reservari, imo & illam nullis limitibus circumscribi, contendunt.

Batavi, qui non iis necessitudinis vinculis Gallis junguntur, quibus Imperator cum Rege Catholico, non eas leges admittere contra suam cum iisdem Gallis confederationem, nec ab illis eas extorquere Hispani conati sunt, quas Gallia cupit ab ipsis Imperii Statibus Imperatori, contra Hispanum, hoc est, ab ipsis Membris, Capiti, contra Oculos imponi.

Admittendo solum Gallorum propositiones circa hanc suppetiarum prohibitionem, separationem Circuli Burgundici & exclusionem Ducis Lotharingæ; peccatur enormiter, in forma & in materia, & proceditur contra omnem rationem & normam, tam Justitiæ, quam Status, seu Politicam.

Quoad